

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 209/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudíša (sudca spravodajca) a Libora Duřu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED], proti postupu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov v konaní vedenom pod sp. zn. UVTOSaUVV-01589/23-LO-2022 a jeho prípisu z 8. apríla 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. apríla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho práva podľa čl. 34 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na prístup k informáciám podľa čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a podľa čl. 13 dohovoru Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov (ďalej len „ústav“) v konaní vedenom pod sp. zn. UVTOSaUVV-01589/23-LO-2022 (ďalej len „napadnuté konanie“) a jeho prípisom z 8. apríla 2022 (ďalej len „napadnutý prípis“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zakázal ústavu pokračovať v porušovaní označených práv, ďalej navrhuje zrušiť napadnutý prípis a priznať primerané finančné zadost'učinenie vo výške 10 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého prípisu a pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci: Sťažovateľ od 7. júla 2021 vykonáva v ústave trest odňatia slobody. Sťažovateľ písomným podaním

z 18. marca 2022 požiadal riaditeľa ústavu (i) o zabezpečenie aplikácie na prekladanie cudzích slov do počítačového zariadenia nachádzajúceho sa v priestoroch ústavu a (ii) o zabezpečenie prístupu k všetkým aktuálnym rozhodnutiam najvyšších súdnych autorít – Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“).

3. Svoju žiadosť odôvodnil tým, že je účastníkom viacerých konaní pred ESLP, ktorého pojednávacím jazykom je angličtina alebo francúzština a komunikácia medzi ním a ESLP sa realizuje v týchto jazykoch. Okrem toho je účastníkom viacerých konaní pred vnútroštátnymi súdmi a pre riadny výkon svojho práva obhajoby potrebuje mať prístup k informáciám o aktuálnej rozhodovacej činnosti najvyšších vnútroštátnych, ako aj medzinárodných súdnych autorít.

4. Napadnutým prípisom mu riaditeľ ústavu oznámil, že ústav sťažovateľovi nebráni v dostupných možnostiach zabezpečovať preklady jeho písomností a „*V rámci platných interných predpisov je väzneným osobám umožnený off-line prístup prostredníctvom počítačovej siete k vybraným dátam v Čítárni väzenskej knižnice. Čítareň väzenskej knižnice je vybavená počítačovou jednotkou pre účely sprístupňovania elektronických dokumentov, najmä všeobecne záväzných predpisov, ktoré sa vyhlasujú zverejnením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.*“.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému postupu ústavu pri vybavovaní jeho žiadosti, ako aj napadnutému prípisu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Ústav zasiahol do jeho práva na prístup k informáciám, keďže mu znemožnil účinne sa zúčastniť konania pred ESLP s poukazom na rozhodnutie ESLP Naydon proti Ukrajine, rozsudok zo 14. 10. 2010, č. sťažnosti 16474/03. Ďalej sťažovateľ poukázal na rozhodnutie ESLP vo veci Kalda proti Estónsku, kde bolo vyslovené, že odopieranie prístupu na webové stránky obsahujúce právne informácie väzňom znamená porušenie ich práv podľa čl. 10 dohovoru. Obmedzenie sťažovateľa k prístupu k požadovaným informáciám nie je legitímne, legálne ani proporcionálne. Znemožnenie prístupu k prekladaču znamená jeho obmedzenie vo výkone práva obhajoby, sťažovateľ je odkázaný na pomoc osôb zvonku. Z hľadiska prístupu na internet sťažovateľ požadoval sprístupnenie webových stránok www.nsud.sk, www.ustavnysud.sk, www.echr.coe.int na účely aktívnej obhajoby v konaniach pred ESLP, ktorých je účastníkom, v dovolacom konaní, v konaniach o ústavných sťažnostiach, ako aj v trestnej veci, ktorá ešte nebola právoplatne rozhodnutá. Odopretie prístupu k prekladaču, ako aj vybraným webovým stránkam vníma sťažovateľ ako snahu ústavu zabrániť mu v účinnom uplatňovaní práva na obhajobu. Väzni sú vo všeobecnosti obmedzení vo výkone práva na slobodu, avšak nie vo výkone ostatných základných práv, k čomu sťažovateľ poukazuje na rozhodnutia ESLP Chodorkovskij a Labedev proti Rusku, § 863, Klibisz proti Poľsku, § 354.

b) Sťažovateľ nemal k dispozícii ani účinný prostriedok nápravy, ktorým by bolo možné posúdiť, či ide o legálny zásah, pričom čl. 47 charty priznáva právo na účinný prostriedok nápravy prostredníctvom súdnej ochrany s poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 456/2021, z dôvodu absencie súdneho prieskumu zákazu prístupu k prekladaču a vybraným webovým stránkam malo dôjsť k porušeniu práva nielen v zmysle čl. 47 charty, ale aj čl. 13 dohovoru v spojení s porušením práva podať sťažnosť podľa čl. 34 dohovoru, práva na prístup k informáciám

podľa čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

c) Sťažovateľ zároveň žiada o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom z dôvodu, že sa momentálne nachádza vo výkone trestu a je v hmotnej núdzi, k čomu poukazuje na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 153/08.

d) Výšku primeraného finančného zadosťučinenia vyčíslenú na 10 000 eur odôvodňuje hrubým a svojvoľným porušením označených práv, dodáva, že ústavná sťažnosť môže byť účinným prostriedkom nápravy podľa čl. 47 charty a čl. 13 dohovoru s odkazom na rozhodnutie EŠLP vo veci Michalák proti Slovensku, § 212 a nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 456/2021, ods. 33 a nasl.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie práva podľa čl. 34 ods. 1 dohovoru, práva na prístup k informáciám podľa čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 47 charty a podľa čl. 13 dohovoru napadnutým postupom ústavu, ako aj napadnutým prípisom ústavu, ktorým mu podľa jeho tvrdení bolo odopreté právo na prístup k prekladaču a vybraným webovým stránkam najvyšších súdnych autorít, čím mu je znemožnené vykonávať jeho právo na obhajobu v prebiehajúcich konaniach.

7. Sťažovateľ za porušovateľa označil aj ministerstvo, avšak podľa obsahu ústavnej sťažnosti ústavný súd ustálil, že sťažnosť smeruje proti postupu a prípisu ústavu, preto predmet ústavnoprávneho prieskumu ustálil v zmysle záhlavia tohto rozhodnutia.

III.1. K prípustnosti podanej ústavnej sťažnosti:

8. V zmysle § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

9. Ústavný súd opakovane odmieta ústavné sťažnosti namierené proti ústavom na výkon trestu odňatia slobody týkajúce sa podmienok väzňov vo výkone trestu, ak sťažovateľ nevyčerpá podanie podnetu v zmysle zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“). Ústavný súd opakovane vo svojej judikatúre zdôraznil, že podnet, ako aj opakovaný podnet podľa príslušných ustanovení zákona o prokuratúre považuje za účinný prostriedok ochrany základných práv vrátane tých práv, ktoré uplatnil sťažovateľ v sťažnosti (m. m. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05, III. ÚS 667/2017, III. ÚS 143/2015, II. ÚS 498/2016). Podnet, ako aj opakovaný podnet totiž zakladá povinnosť prokurátora a následne nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi.

10. Z uvedeného dôvodu by bolo možné uvažovať o odmietnutí ústavnej sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti pre nevyčerpanie dostupného prostriedku nápravy v zmysle § 132 ods. 2 v spojení

s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde. Na druhej strane v okolnostiach prejednávanej veci a s ohľadom na ďalej konštatovanú absenciu zákonnej úpravy prístupu väznených osôb na internet ústavný súd považoval za potrebné vecne posúdiť argumentáciu sťažovateľa.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv:

11. Problematika prístupu na internet väzňov v judikatúre ústavného súdu nie je rozpracovaná. Vo veci sp. zn. IV. ÚS 321/2010 ústavný súd odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť sťažnosť sťažovateľa, ktorý sa domáhal preskúmania postupu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) pri vybavovaní jeho opakovaného podnetu týkajúceho sa sprístupnenia siete internet obvineným a odsúdeným osobám. Generálna prokuratúra pri vybavovaní podnetu sťažovateľa nezistila také okolnosti, ktoré by si vyžadovali prijatie príslušných opatrení. Prístup väzňov na internet bol predmetom niekoľkých sťažností v konaní pred ESLP, preto tu možno nájsť rámec posudzovania tejto problematiky.

12. V zmysle čl. 10 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

13. Sťažovateľ sa konkrétne odvoláva na prípad Kalda proti Estónsku, rozsudok z 19. 1. 2016, sťažnosť č. 17429/10, kde bolo konštatované porušenie čl. 10 ods. 1 dohovoru. V tomto rozhodnutí ESLP uviedol: „44. V tejto súvislosti Súd pripomína, že vzhľadom na svoju dostupnosť a schopnosť uchovávať a oznamovať obrovské množstvo informácií zohráva internet dôležitú úlohu pri zlepšovaní prístupu verejnosti k správam a uľahčovaní šírenia informácií vo všeobecnosti (pozri *Delfi AS proti Estónsku [GC]*, č. 64569/09, § 133, ECHR 2015; *Ahmet Yildirim proti Turecku*, č. 3111/10, § 48, ECHR 2012; a *Times Newspapers Ltd proti Spojenému kráľovstvu (1 a 2)*, 3002/03 a 23676/03, § 27, ECHR 2009).

45. Súd však poznamenáva, že uväznenie nevyhnutne zahŕňa množstvo obmedzení v komunikácii väzňov s vonkajším svetom, vrátane ich schopnosti prijímať informácie. Domnieva sa, že článok 10 nemožno vykladať tak, že ukladá všeobecnú povinnosť poskytnúť väzňom prístup na internet alebo na konkrétne internetové stránky. Zistil však, že za okolností prípadu, keďže prístup k určitým stránkam obsahujúcim právne informácie je zaručený podľa estónskeho práva, obmedzenie prístupu na iné stránky, ktoré tiež obsahujú právne informácie, predstavuje zásah do práva na prijímanie informácií.“

14. V kontexte slovenskej právnej úpravy je relevantný zákon č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone trestu“).

15. V zmysle § 34 zákona o výkone trestu odsúdený môže na vlastné náklady používať v cele alebo izbe vlastný rádioprijímač a televízny prijímač napájané z vlastného zdroja, ktorý je ich súčasťou. Vlastný rádioprijímač a televízny prijímač musia spĺňať podmienky uvedené v § 23 ods. 3. Ak to umožňujú podmienky v ústave, môže riaditeľ ústavu povoliť pripojenie rádioprijímača a televízneho prijímača do elektrickej siete na náklady odsúdeného. Odsúdený môže rozhlasové vysielanie počúvať a televízne vysielanie sledovať v čase určenom v časovom rozvrhu dňa spôsobom, ktorý nenaruša ústavný poriadok. Odsúdenému sa tiež umožní počúvanie rozhlasového

vysielania prostredníctvom rozhlasu inštalovaného v cele a v stanovenom rozsahu sledovanie televízneho vysielania alebo programu zo záznamu.

16. V zmysle § 35 zákona o výkone trestu odsúdený má právo na vlastné náklady predplatiť si dennú tlač a časopisy a objednať si knihy okrem tých, ktoré propagujú národnostnú, rasovú, etnickú, náboženskú neznášanlivosť, fašizmus alebo iné hnutia smerujúce k potláčaniu práv a slobôd občanov, násilie, krutosť, ohrozujú mravnosť, morálku a poriadok v ústave alebo popisujú výrobu a použitie návykových látok, jedov, výbušnín, zbraní a streliva. Dennú tlač a časopisy môžu odsúdenému predplatiť aj rodinní príslušníci a iné osoby, ak tieto budú do ústavu dodávané poštovým podnikom. Odsúdený má právo vypožičať si z väzenskej knižnice knihy podľa vlastného výberu, vypožičiavať si a hrať spoločenské hry, ktoré sú v ústave.

17. V zmysle § 23 ods. 3 zákona o výkone trestu elektrický spotrebič musí spĺňať podmienky bezpečnej prevádzky a nesmie mať inštalované zariadenie umožňujúce nedovolený prenos informácií. Vykonanie technickej kontroly zabezpečí ústav; v odôvodnených prípadoch sa vykoná opätovná technická kontrola. Náklady spojené s vykonaním technickej kontroly a používaním vlastného elektrického spotrebiča znáša odsúdený.

18. V právnom poriadku Slovenskej republiky nie sú prijaté pravidlá upravujúce podmienky, za akých by väznené osoby mohli mať prístup aspoň k vybraným internetovým stránkam, platí tak faktické paušálne obmedzenie všetkých väzňov v prístupe na internet, ktorý je z pohľadu ústavného súdu podmienený najmä technickými možnosťami jednotlivých ústavov na výkon trestu odňatia slobody. Z napadnutého prípisu vyplýva, že väzni majú umožnený prístup k počítaču, ktorý nie je napojený na internetovú sieť na účely prístupu k Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

19. Sťažovateľ teda žiadal o realizáciu práva, ktoré v slovenskom právnom poriadku vo vzťahu k väzneným osobám nie je zakotvené, pričom z čl. 10 ods. 1 dohovoru zatiaľ nebola odvodená povinnosť zmluvných štátov (pozitívny záväzok) zabezpečiť väzneným osobám aspoň obmedzený prístup k internetu. Závery rozhodnutia ESĽP Kalda proti Estónsku vyslovujúce porušenie čl. 10 ods. 1 dohovoru nie sú aplikovateľné na situáciu sťažovateľa, pretože sťažovateľ v zmysle vnútroštátneho práva nemá nárok na prístup ani k vybraným internetovým stránkam. V tomto kontexte potom nie je relevantným ani posudzovanie podmienok podľa čl. 10 ods. 2 dohovoru.

Ku komunikácii s ESĽP:

20. Z hľadiska sťažovateľom tvrdenej nemožnosti komunikovať riadne v konaní pred ESĽP a s tým súvisiacemu namietanému porušeniu čl. 34 ods. 1 dohovoru ústavný súd dáva sťažovateľovi do pozornosti čl. 34 ods. 2 a 3 Rokovacieho poriadku Súdu:

„V súvislosti so sťažnosťami podanými podľa článku 34 dohovoru po dobu, kým Zmluvná strana bola o sťažnosti informovaná v súlade s týmito pravidlami, všetka komunikácia a ústne a písomné podania sťažovateľov alebo ich zástupcov, sa realizujú v jednom z úradných jazykov Zmluvnej strany, ak nie sú realizované v jednom z úradných jazykov Súdu. Ak je zmluvná strana informovaná alebo jej bude oznámená sťažnosť v súlade s týmito ustanoveniami, sťažnosť a všetky sprievodné dokumenty sa oznámia tomuto štátu v jazyku, v ktorom ich sťažovateľ podal do podateľne Súdu.

Všetka komunikácia so žiadateľmi, resp. ich zástupcami alebo ich ústne a písomné podania v súvislosti s vypočutím alebo po oznámení sťažnosti Zmluvnej strane sa realizuje v jednom

z úradných jazykov Súdu, pokiaľ predseda senátu nepovolí ďalšie používanie úradného jazyka Zmluvnej strany.“

21. Z uvedeného vyplýva možnosť sťažovateľa konať vo svojom úradnom jazyku, t. j. úradnom jazyku zmluvnej strany, aj po oznámení jeho sťažnosti zmluvnej strane, t. j. v tomto prípade Slovensku. Sťažovateľ nekonkretizoval, či o túto možnosť komunikácie vôbec požiadal, ako bola jeho žiadosť vybavená, pričom ústavný súd nemá právomoc skúmať možnosti uplatňovania práv pred ESLP, ale, naopak, posudzovanie aspektov spojených s právom podať sťažnosť na ESLP je v jeho výlučnej právomoci. Ak by aj sťažovateľovi nebola umožnená komunikácia v jazyku zmluvnej strany, t. j. v slovenskom jazyku, po oznámení sťažnosti vláde v zásade sťažovateľ musí byť právne zastúpený, v prípade, ak nemá dostatočné prostriedky na zvolenie si zástupcu, môže požiadať o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci priamo ESLP.

22. V okolnostiach uvedených možností, ktoré konanie pred ESLP sťažovateľovi ponúka, sa námietka sťažovateľa o nemožnosti zabezpečenia si prekladov s následkom nemožnosti riadne pokračovať v konaní pred ESLP nejaví ako znemožňujúca mu aktívne participovať na svojich konaniach pred ESLP. Okrem toho aj ústav v napadnutom prípise uviedol, že sťažovateľovi nebráni zabezpečiť si preklady jeho písomností inými dostupnými možnosťami. Ústavný súd teda v postupe ústavu, ako aj v napadnutom prípise ústavu nenašiel nič, čo by znamenalo bráneniu výkonu práva podať individuálnu sťažnosť podľa čl. 34 dohovoru.

K obmedzeniu práva na obhajobu:

23. Z hľadiska realizácie práva sťažovateľa na obhajobu sťažovateľ stotožňuje svoje právo na obhajobu s právom na prístup k ním vymedzeným internetovým stránkam, kde je dostupná rozhodovacia prax vyšších súdnych autorít. Ako už bolo konštatované, platný právny poriadok neumožňuje väznom prístup na internet, čo ale neznamená automatické porušenie ich práva na obhajobu. Právo na obhajobu sa realizuje v prvom rade prostredníctvom advokáta, Trestný poriadok upravuje povinné právne zastúpenie osôb, ktoré sú vo výkone trestu odňatia slobody, a to už od okamihu vznesenia obvinenia až do konania o mimoriadnom opravnom prostriedku [porov. § 37 ods. 1 písm. a) v spojení s § 38 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku]. V konaní pred ESLP má sťažovateľ v neskoršom štádiu konania možnosť požiadať o bezplatnú právnu pomoc.

24. Sťažovateľ ani konkrétne neuvádza, ako mu je bránené v realizácii jeho práva na obhajobu, z obsahu jeho sťažnosti vyplynulo, že je účastníkom viacerých vnútroštátnych konaní, ako aj konaní pred ESLP, teda sa nejaví, že by nemohol aktívne používať dostupné právne prostriedky na bránenie svojich práv.

25. Z obsahu ústavnej sťažnosti ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by nasvedčovali možnosti vyslovenia porušenia práva podľa čl. 8 dohovoru, keďže podaná ústavná sťažnosť sa týkala práva na slobodu prejavu podľa čl. 10 dohovoru zahŕňajúceho právo prijímať informácie.

26. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 47 charty ústavný súd uvádza, že môže rozhodovať o porušení práv plynúcich z charty len vtedy, ak je v konkrétnom prípade daná pôsobnosť charty. Podľa čl. 51 charty je táto určená členským štátom výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Európskej únie [ďalej len „právo EÚ“ (III. ÚS 456/2021)]. V prípade predmetnej sťažnosti podmienka vykonávania práva EÚ nie je splnená. Ústavný súd identifikoval existenciu troch do úvahy pripadajúcich smerníc, ktoré sa javili ako aplikovateľné na prípad sťažovateľa [smernica

Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/48/EÚ z 22. októbra 2013 o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody, smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1919 z 26. októbra 2016 o právnej pomoci pre podozrivé a obvinené osoby v trestnom konaní a pre vyžiadané osoby v konaní o európskom zatykači], avšak tieto smernice sa vzťahujú na osoby podozrivé, resp. obvinené až do okamihu právoplatného ukončenia trestného konania. Sťažovateľ je v pozícii osoby odsúdenej a porušenie svojich práv nenamieta v procesnom postavení obvineného, resp. neuvádza žiadne konkrétne trestné konanie, ktoré sa proti nemu vedie v súvislosti s porušením označených základných práv. Zároveň ústavný súd neidentifikoval žiadne pramene práva EÚ upravujúce režim osôb vo výkone trestu odňatia slobody. Z uvedeného dôvodu ústavný súd neidentifikoval presah ústavnej sťažnosti s právom EÚ, a preto je aplikácia charty v tomto prípade vylúčená.

27. K namietanému porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza, že označený článok dohovoru má civilnú rovinu a trestnoprávnu rovinu, sťažovateľ vykonávajúci trest odňatia slobody sa v zásade sťažuje na porušenie jeho práva prijímať informácie vo výkone trestu, čo signalizuje aplikovateľnosť civilnej zložky čl. 6 dohovoru. V tejto súvislosti ESLP opakuje, že na to, aby bol čl. 6 ods. 1 vo svojej „civilnej“ časti uplatniteľný, musí existovať spor o „civilné právo“ prinajmenšom z diskutabilných dôvodov, ktoré majú byť uznané vnútroštátnym právom bez ohľadu na to, či sú chránené aj podľa dohovoru. Spor musí byť skutočný a vážny; môže sa týkať nielen samotnej existencie práva, ale aj jeho rozsahu a spôsobu jeho výkonu; a napokon, výsledok konania musí byť priamo rozhodujúci pre predmetné právo, pričom na uvedenie čl. 6 ods. 1 do hry nepostačujú len slabé súvislosti alebo vzdialené dôsledky (pozri okrem iného De Tommaso proti Taliansku [GC], č. 43395/09, § 106, § 144). Povaha právnych predpisov, ktoré upravujú, ako sa má vec určiť (občianske, obchodné, správne právo a pod.), a povaha orgánu, ktorý má vo veci právomoc (obyčajný súd, správny orgán atď.), majú preto malý význam [pozri Micallef v. Malta [GC], č. 17056/06, § 74, Altay proti Turecku (č. 2), č. 11236/09, § 64]. Ako už bolo konštatované, judikatúra ESLP negarantuje právo väznených osôb na prístup k internetu, rovnako ani vnútroštátna právna úprava takéto právo neobsahuje, z pohľadu ústavného súdu tu teda neexistuje skutočný a vážny spor o civilné právo, preto čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je v tomto prípade aplikovateľný.

28. Vzhľadom na to, že ústavný súd sa v rámci namietaného porušenia čl. 10 dohovoru zaoberal vecnou argumentáciou sťažovateľa, nemožno prisvedčiť sťažovateľovi, že nemal k dispozícii dostupný prostriedok nápravy, práve podanie ústavnej sťažnosti bolo prostriedkom na vecné preskúmanie jeho námietok, čím tvrdené porušenie čl. 13 dohovoru, ktoré zakotvuje právo na účinný prostriedok nápravy, nebolo ústavným súdom indikované.

29. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

30. Keďže ústavný súd pri skúmaní argumentácie sťažovateľa nenašiel nič, čo by nasvedčovalo porušeniu sťažovateľom označených základných práv, bolo na mieste jej odmietnutie pre zjavnú neopodstatnenosť v zmysle § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu

31. Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

32. Podľa § 37 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

33. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd uvádza, že takejto žiadosti možno vyhovieť v prípade súčasného (kumulatívneho) splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde a jeho ustálenej doterajšej judikatúry v tejto oblasti, t. j. 1. ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa (ak vzhľadom na svoje majetkové pomery nedisponuje dostatočnými zdrojmi na úhradu trov právneho zastúpenia) a 2. ak zároveň nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

34. Z dôvodu odmietnutia podanej ústavnej sťažnosti v celom jej rozsahu a z dôvodov popísaných v predchádzajúcich bodoch tohto odôvodnenia nie je splnená druhá podmienka na postup ústavného súdu podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a to že v právnej veci sťažovateľa nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

35. V dôsledku toho ústavný súd nepristúpil k preverovaniu majetkových pomerov sťažovateľa a jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom nevyhovel.

36. Keďže sťažnosť sťažovateľa bola ako celok pri jej predbežnom prerokovaní odmietnutá, ústavný súd sa jeho ďalšími požiadavkami už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu